

PREDLOG

Na osnovu člana 32 Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list CG", broj 25/10), Vlada Crne Gore na sjednici od _____ donijela je

Uredbu o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija

Član 1

Ovom uredbom propisuju se maksimalne nacionalne emisije za acidifikujuće i eutrofikujuće zagađujuće materije i prekursore ozona i to za: sumpor(IV)-oksid (SO₂), okside azota (NO_x), isparljiva organska jedinjenja i amonijak (NH₃), u cilju unaprijeđenja i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi od štetnog dejstva acidifikacije, eutrofikacije i prizemnog ozona.

Član 2

Ova uredba primjenjuje se na sve emisije zagađujućih materija iz člana 1 koje nastaju radnjama i aktivnostima ljudi i obavljanjem djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Ova uredba ne primjenjuje se na emisije koje potiču iz:

- 1) međunarodnog pomorskog saobraćaja
- 2) vazdušnog saobraćaja izuzev emisija koje nastaju tokom ciklusa slijetanja i polijetanja vazduhoplova.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi, imaju sljedeća značenja:

- 1) **AOT40** (akumulativna izloženost veća od utvrđenog praga izražena $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na čas) je zbir razlika između jednosatnih koncentracija prizemnog ozona viših od 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (=40 ppb) i 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tokom određenog perioda godine, uzimajući u obzir samo jednosatne vrijednosti izmjerene svakoga dana između 8:00 i 22:00 časa po srednjeevropskom vremenu;
- 2) **AOT60** (akumulativna izloženost veća od utvrđenog praga izražena $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na čas) je zbir razlika između jednosatnih koncentracija prizemnog ozona viših od 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (=60 ppb) i 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ akumuliranog tokom cijele godine;
- 3) **kritično opterećenje** je kvantitativna procjena izloženosti jednoj ili više zagađujućih materija ispod koje, u skladu sa naučnim saznanjima, ne dolazi do značajnog štetnog uticaja na određene osjetljive elemente životne sredine;
- 4) **kritični nivo** je koncentracija zagađujućih materija u vazduhu čijim prekoračenjem, u skladu sa naučnim saznanjima, mogu nastupiti direktni štetni uticaji na receptore kao što su živa bića, ekosistemi i materijali;

5) **emisija** je ispuštanje zagađujuće supstance u atmosferu iz tačkastog ili difuznog izvora;

6) **mrežna ćelija** je kvadrat dimenzija 50km x 50km ili druge odgovarajuće rezolucije koja se u skladu sa Programom saradnje za praćenje i procjenu prekograničnog prenosa zagađujućih materija u vazduhu na velikim udaljenostima u Evropi (EMEP) koristi za mapiranje kritičnih opterećenja na evropskom nivou i praćenje emisija i taloženja zagađujućih materija.

7) **ciklus slijetanja i polijetanja** je ciklus određen trajanjem svake operacije tokom slijetanja i polijetanja vazduhoplova (slijetanje – 4,0 minuta; kretanje, odnosno mirovanje vazduhoplova na pisti – 26,0 minuta; polijetanje - 0,7 minuta; uzlijetanje – 2,2 minuta);

8) **maksimalna nacionalna emisija** je maksimalni iznos zagađujuće supstance izražen u kilotonama koji se može emitovati u Crnoj Gori tokom jedne kalendarske godine;

9) **oksidi azota** su zbir zapreminskih udjela azot(II)-oksida (NO) i azot(IV)-oksida (NO₂) izraženih u jedinicama masene koncentracije azot(IV)-oksida (NO₂) u mikrogramima po kubnom metru (µg/m³);

10) **prizemni ozon** je ozon koji se nalazi u najnižem, prizemnom dijelu troposfere;

11) **isparljiva organska jedinjenja (VOC)** su organska jedinjenja iz antropogenih i biogenih izvora, osim metana, koji na sunčevoj svjetlosti, reakcijom sa azotnim oksidima, mogu stvarati fotohemijske oksidante.

12) **EMEP** je međunarodni Program saradnje za praćenje i procjenu prekograničnog prenosa zagađujućih materija u vazduhu na velikim udaljenostima u Evropi.

13) **inventar emisija** je baza podataka o izvorima emisija po sektorima, kategorijama i djelatnostima, dodatne informacije, pretpostavke i druge podatke koji se koriste za izračunavanje emisija i projekcija emisija zagađujućih materija.

14) **projekcija emisija** je procjena nivoa vrijednosti emisija izračunata za određeni budući period na osnovu strateških planova razvoja u sektorima obuhvaćenim inventarom emisija;

Član 4

Maksimalne nacionalne emisije zagađujućih materija iz člana 1 ove uredbe date su u Prilogu 1 koji je sastavni dio ove uredbe.

Član 5

Utvrđivanjem maksimalnih emisija na nacionalnom nivou postižu se ciljevi zaštite životne sredine na evropskom nivou i to:

- suzbijanjem zakisjeljavanja smanjenjem za najmanje 50% na područjima u kojima su prekoračena kritična opterećenja.
- smanjenjem izloženosti prizemnom ozonu za dvije trećine na područjima gdje je prekoračen kritični nivo uspostavljen radi zaštite zdravlja ljudi (AOT60=0) pri čemu prizemni ozon ne smije prelaziti apsolutno ograničenje od 2,9 ppm.h;
- smanjenjem izloženosti prizemnom ozonu za jednu trećinu na područjima gdje je prekoračen kritičnog nivoa uspostavljen radi zaštite usjeva i poluprirodne vegetacije (AOT40=3ppm.h) pri čemu prizemni ozon ne smije prelaziti apsolutno ograničenje od 10 ppm.h.

Suzbijanje zakisjeljavanja i smanjenje izloženosti prizemnom ozonu treba da se postigne u odnosu na 1990. godinu u svakoj mrežnoj ćeliji.

Suzbijanje zakisjeljavanja i smanjenje izloženosti prizemnom ozonu iz stava 2 ovog člana vršiće se u skladu sa Programom za postepeno smanjenje nacionalnih emisija acidifikujućih i eutrofikujućih zagađujućih materija i prekursora ozona (u daljem tekstu: Program) koji donosi organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu Ministarstvo.

Program se donosi za period od 4 godine.

Program sadrži mjere za smanjivanje nepovoljnih uticaja zakisjeljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona na ljude i vegetaciju i objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Član 6

Kritična opterećenja i kritične nivoe u mrežnim ćelijama utvrđuje Agencija za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu Agencija) sprovođenjem godišnjeg programa monitoringa životne sredine i sačinjava godišnji izvještaj o emisijama i projekcijama zagađujućih materija iz člana 1 ove uredbe sa podacima o emisijama za prethodnu i tekuću godinu, projekcijama emisija i podacima o društveno-ekonomskim razvojnim planovima na osnovu kojih su projekcije izračunate u skladu sa EMEP/EEA priručnikom Evropske agencije za zaštitu životne sredine i dostavlja ga Ministarstvu i Evropskoj agenciji za zaštitu životne sredine najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Agencije

Član 7

Odredba člana 4 ove uredbe primjenjivaće se od 1. januara 2020. godine.

Član 8

Program iz člana 5 ove uredbe donijeće se do 1. oktobra 2014. godine.

Član 9

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Vlada Crne Gore

Broj_____

Predsjednik,

Podgorica,_____2011.godine

dr Igor Lukšić